

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Шкода М.С. к.е.н., доцент, Сташейко А.В. магістр

Київський національний університет технологій та дизайну

Анотація. У статті досліджується формування інвестиційної стратегії підприємств легкої промисловості. Економічний розвиток даних підприємств вимагає активізування інвестиційної діяльності, яка є складним процесом та супроводжується низкою ризиків. Для уникнення небезпек, що виникають під час інвестування необхідно застосовувати певні стратегії, які враховуватимуть цілі підприємств легкої промисловості, внутрішні можливості щодо їхньої реалізації, а також сучасний стан і перспективи зміни умов зовнішнього середовища.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, інвестиції, легка промисловість, інвестиційна активність підприємства.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ СТРАТЕГИИ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ЛЕГКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Шкода М.С. к.э.н., доцент, Сташейко А.В. магистр

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Аннотация. В статье исследуется формирование инвестиционной стратегии предприятий легкой промышленности. Экономическое развитие данных предприятий требует активизации инвестиционной деятельности, является сложным процессом и сопровождается рядом рисков. Во избежание опасностей, возникающих при инвестировании необходимо применять определенные стратегии, которые будут учитывать цели предприятий легкой промышленности, внутренние возможности их реализации, а также современное состояние и перспективы изменения условий внешней среды.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, инвестиции, легкая промышленность, инвестиционная активность предприятия.

THEORETICAL ASPECTS OF INVESTMENT STRATEGY FOR ENTERPRISES OF LIGHT INDUSTRY

M. Shkoda, A. Stashejko

Kyiv National University of Technology and Design

Abstract. The article examines the formation of investment strategy for light industry. The economic development of these companies requires activation of investment activity, which is complex and is accompanied by a number of risks. To avoid the dangers that arise when investment is necessary to apply certain strategies that take into account the objectives of Light Industry, internal capabilities for their implementation, as well as the current state and prospects of changing environmental conditions.

Keywords: Investment activity, investment, light industry, investment activity of the company.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Соціально-економічний розвиток підприємств легкої промисловості вимагає активізування ними інвестиційної діяльності. Як відомо, інвестиційна діяльність є однією з найризиковіших, оскільки супроводжується виникненням комплексу ризиків, які часто взаємопов'язані.

Для уникнення небезпек, що виникають під час інвестування необхідно застосовувати певні стратегії, які враховуватимуть цілі підприємств легкої промисловості, внутрішні можливості щодо їхньої реалізації, а також сучасний стан і перспективи зміни умов зовнішнього середовища.

Незважаючи на те, що протягом останніх десятиліть чисельність інвесторів поступово зростає, не значно, але збільшується кількість об'єктів інвестування, - досі відсутні системні теоретико-методичні підходи з формування і реалізації стратегій інвестування підприємств легкої промисловості.

Проблема полягає у тому, що існуючі підходи до формування і реалізації стратегій інвестування, як правило, обмежуються такими об'єктами інвестування, як цінні папери, валюта, а також нерухомість (будівлі і споруди). Своєю чергою, стратегії інвестування у створення нових технологій, розробку інноваційної продукції, інтелектуальну підготовку кадрів, реконструкцію і модернізацію виробництва, створення логістичної інфраструктури підприємств тощо залишаються поза увагою науковців. Відсутніми є також системні уявлення про науково-обґрунтовані способи комбінування різних стратегій інвестування.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд і аналізування наукових праць [1;2;3;4;5;6;7;8;9] дозволяє стверджувати, що, в цілому, проблематика формування і реалізації стратегій інвестування досліджується досить активно. Найбільше наукових праць присвячено таким аспектам формування і реалізації стратегій інвестування, як: постановка стратегічних цілей, обґрунтування вибору об'єкта інвестування, прийняття рішень про переформування інвестиційних портфелів, оцінювання рівня економічної ефективності вкладення коштів в об'єкти інвестування, організаційне забезпечення реалізації інвестицій, застосування заходів безпеки щодо виконання інвестиційних проектів, оцінювання інвестиційного клімату країн і регіонів, аналізування інвестиційної привабливості реципієнтів тощо.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Для розкриття теорії побудови і реалізації стратегій інвестування підприємств передусім необхідно уточнити сутність поняття «стратегія інвестування підприємства легкої промисловості», виділити етапи формування і реалізації цієї стратегії, а також конкретизувати принципи її реалізації.

Постановка завдання. Метою дослідження є теоретичні аспекти формування інвестиційної стратегії на підприємствах легкої промисловості.

Основні результати дослідження. Стратегія інвестування підприємства легкої промисловості є сукупністю довгострокових цілей вкладення інвестиційних ресурсів в об'єкти інвестиційної діяльності, а також способів їхньої реалізації. На рис. 1 наведено запропоновану класифікацію стратегій, яка характерна для підприємств легкої промисловості. Як бачимо, з позиції особливостей інвестиційної діяльності підприємств їхні стратегії інвестування доцільно поділяти на дві групи, а саме за об'єктом і за станом розробки. За цими класифікаційними ознаками можна ідентифікувати рівень диверсифікації об'єктів інвестування конкретного підприємства, а також стан в якому перебувають ці стратегії. Ця інформація необхідна суб'єктам управління інвестиційною діяльністю підприємства легкої промисловості для: – визначення ризиковості інвестиційної діяльності; – обрання доцільного способу оцінювання ефективності інвестування; – прогнозування грошових потоків у просторі і часі; – прийняття рішення щодо необхідності переформування інвестиційного портфеля тощо.

Рис. 1. Стратегії інвестування підприємств

Джерело: побудовано автором на основі [3]

Нетрадиційними для підприємств легкої промисловості є стратегії інвестування у похідні цінні папери, валюту і валютні цінності, у нерухомість і землю, а також у суб'єктів управління, як носіїв інженерно-технологічної, управлінської та іншої інформації.

Інші класифікаційні ознаки виділяти недоцільно, оскільки вони не мають конкретного прикладного значення і не можуть бути використаними керівниками підприємства для прийняття управлінських рішень у сфері інвестиційної діяльності. На рис. 1.2 наведено етапи формування і реалізації стратегій інвестування підприємств легкої промисловості.

Щодо наведеної вище послідовності етапів формування і реалізації стратегій інвестування підприємства легкої промисловості, то, на відміну від існуючих підходів, її побудовано так, що вона універсальна стосовно будь-якого об'єкта інвестування.

Тобто, формуючи і реалізуючи різні стратегії інвестування керівникам підприємств доцільно керуватись одним і тим самим алгоритмом. Перші чотири етапи наведено послідовності репрезентують формування стратегій, а наступні три – їхню реалізацію.

Під час формування стратегії інвестування ключовим завданням є визначитись із цілями інвестора, способами і критеріями їхньої реалізації. По великому рахунку мета інвестування може зводитись до збереження вартості активів або до досягнення приросту їхньої вартості. У першому випадку, прийняття рішень щодо вибору об'єктів інвестування, способів вкладення коштів і встановлення умов їхньої прийнятності базується на контролюванні рівня теперішньої і майбутньої вартості активів. Їх збалансування є пріоритетом, що забезпечує збереження ринкової вартості інвестованих у активи коштів. Своєю чергою, у другому випадку управлінські інвестиційні рішення ухвалюються на основі диверсифікування джерел отримання позитивних (додатних) грошових потоків і оцінювання рівня перевищення доходів від

реалізації певної стратегії інвестування над витратами, пов'язаними з її формуванням і реалізацією.

Рис. 2. Етапи формування і реалізації стратегій інвестування підприємств легкої промисловості

Джерело: побудовано автором на основі [5,6]

Під час формування стратегій інвестування важливими завданнями інвесторів є постійно проводити моніторинг адекватності вибору способів реалізації стратегічних цілей, а також об'єктивності встановлення критеріїв, які характеризують рівень досягнення встановлених цілей. Фахівці стверджують, що виконання цих завдань доцільно на основі колективного формування управлінських інвестиційних рішень інвесторами. Для того, щоб ці рішення були раціональними, необхідно усіх суб'єктів, залучених до вироблення рішення, поставити в рівні умови. Тобто, позиція кожного з них має бути однаково важливою і її прийняття, або заперечення має обґрунтуватись. Фахівці стверджують також те, що усі суб'єкти, відповідальні за формування і ухвалення управлінських інвестиційних рішень, повинні бути однаково активними у висуненні ідей оптимізації стратегії інвестування. Цю вимогу вони пояснюють так: «...якщо в команді креативну активність проявляє лише один або декілька учасників, то, як правило, ці ж особи і будуть найбільш аргументовано доводити свою правоту. Це перетворює ідею командної роботи на ідею добровільної взаємодії промовців і слухачів... за таких умов команда не виконує функцій задля якої її створено.... » [11]. Задля уникнення пасивності певної частини управлінської команди у формуванні управлінських інвестиційних рішень, її необхідно створювати під час і за результатами виявлення управлінських ініціатив і доводів, а не за посадовим принципом.

Врешті-решт, команда необхідна для розробки і аналізу ідей, для їхнього розвитку, а прийняття кінцевого рішення за результатами роботи команди може бути покладено на одну особу, яка уповноважена ухвалювати відповідні рішення.

Тобто, членами команди може бути будь-хто: починаючи від прибиральника на заводі закінчуючи власником підприємства. Така позиція знайшла широке застосування в східній практиці формування систем управління. Як відомо, на багатьох японських підприємствах створено усі можливості для того, щоб будь-хто з найманих працівників міг зробити внесок у розвиток організації незалежно від ієрархічного місця в її системі управління. Диференційована система винагород, а також традиційна для азіатів потреба приналежності кожної особи до певної формальної або неформальної групи сприяють постійному виникненню раціоналізаторських пропозицій на усіх етапах управлінського процесу у розрізі всіх видів діяльності. Загальновідомим є також те, що в Японії однією з найбільших винагород, у системі цінностей працівників, є можливість перетворення найманого працівника на співвласника компанії. Здебільшого, така винагорода надається працівникам у формі варіантів, які дозволяють у майбутньому придбати акції компанії за ціною, нижчою за ринкову або номінальну. Її пропонують особам, які виявили здібності висувати і розвивати ідеї у сферах, в яких вони не є фахівцями. Після висунення раціональної ідеї таким працівникам пропонують подальшу роботу над ідеєю у напрямку її доведення до рівня готового рішення. Ця пропозиція часто супроводжується фінансуванням компанією навчання працівника, підвищення його кваліфікації. Якщо в результаті вкладення коштів у працівника і створення для нього усіх умов для продуктивної праці виявляється, що він прогресує, то такий працівник має перспективи стати співвласником компанії. Якщо ні, то за свої зусилля допомогти організації отримує певну винагороду у формі премії, подяки, підвищення по посаді тощо.

У західній практиці, а саме у США і Європі активність членів команд також стимулюють перспективами кар'єрного росту, проте члени команд, як правило, формуються за функціональним і посадовим принципом, а не за результатами ініціативності суб'єктів управління. В цьому також є певна логіка, адже рішення, пов'язані з формуванням і реалізацією стратегій інвестування неминуче позначаються на ринковій вартості корпоративних цінних паперів компанії. Якщо в середовищі інвесторів стане відомо про те, що вони володіють акціями компаній, в яких управління доручено особам некомпетентним у цьому, то це, незважаючи на те, наскільки раціональними були прийняті командні управлінські інвестиційні рішення, найбільш ймовірно, призведе до масового продажу інвесторами цих акцій, і як наслідок, до зниження їхньої ринкової вартості. Враховуючи вищезазначене, управлінські команди для вироблення управлінських інвестиційних рішень доцільно формувати на різних рівнях управління враховуючи при цьому рівень професійної підготовки працівників, їхній фах, обізнаність, зацікавленість у результатах діяльності тощо.

Таким чином, для своєчасної і повної реалізації встановлених цілей інвестори повинні інвестувати на засадах реалізації стратегій, які враховуватимуть цілі підприємства легкої промисловості, внутрішні можливості щодо їхньої реалізації, а також сучасний стан і перспективи зміни умов зовнішнього середовища. Для формування таких стратегій необхідно мати адекватне бачення характеру реалізовуваних стратегій, етапів їхньої реалізації, а також керуватись певним комплексом принципів формування і реалізації стратегій інвестування.

Висновки та пропозиції. Отже, на основі проаналізованого матеріалу можна зробити висновок, що забезпечення високої конкурентоспроможності підприємства легкої промисловості можливе, але за умови формування ефективної системи

управління його інвестиційним розвитком із врахуванням всіх необхідних принципів, завдань та функцій. В свою чергу, розроблення і реалізація стратегій інвестування є об'єктивною умовою реалізації підприємствами інвестиційних цілей.

Література: 1. Бакум В. В. Особливості формування системи управління регіоном : научное издание / В. В. Бакум // Економіка АПК. – 2007. – № 4. – С. 27–33. 2. Божидарнік Т. В. Світовий досвід створення інноваційної інфраструктури / Т. В. Божидарнік, Н. В. Божидарнік // Економічний форум : наук. журн. – Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2011. – № 2. – С. 54–61. 3. Войнаренко М. П. Кластери в інституційній економіці : монографія / М. П. Войнаренко. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 502 с. 4. Гаврилко П. П. Фактори інноваційного розвитку промисловості / П. П. Гаврилко, А. В. Колодійчук, В. М. Черторижський // Науковий вісник НЛТУ. – Вип. 21.11 – Львів, 2011. – С. 201–205. 5. Городиський Т. І. Інноваційний потенціал: фактори впливу / Т. І. Городиський // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.–техн. праць. – Львів: РВВ НЛТУ України, 2007. – Вип. 17.2. – С. 276–284. 6. Менеджмент: теорія і практика : навч. посібн. / А. А. Мазаракі, Г. Є. Мошек, Л. А. Гомба, І. К. Погодаєв. Ю. В. Поканевич. А. В. Семенчук; за заг. ред. канд. екон. наук, проф. Г. Є. Мошека. – К. : Атака, 2007. – 584 с. 7. Механізми підвищення конкурентного потенціалу промислових підприємств : монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. В. М. Нижника, канд. екон. наук, доц. М. В. Ніколайчука. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – 347 с. 8. Полозова Т. В. Сутність організаційно–економічного механізму функціонування підприємств промисловості / Т. В. Полозова, Ю. В. Овсюченко // Вісник МСУ = Vesntnik VSU . – (Економічні науки). –Том VIII. – 2005. – №1–2. – С. 63–65. 9. Костюк А. К. Інноваційний розвиток підприємств: економічні умови, проблеми та перспективи / А. К. Костюк, К. О. Бояринова // Актуальні проблеми економіки та управління. – 2011. – Вип. 5. – С. 30–33. 10. Супрун О. М. Господарський механізм у розвитку та регулюванні економіки / О.М. Супрун // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2011. – № 1. – С. 122–124. 11. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: Навчальний посібник / С. М. Ілляшенко ; 2–ге вид., перероб. і доп. – Суми : ВТД ”Університетська книга”; К. : Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. – 324 с. 11. Шкода М.С. Особливості державного стимулювання інноваційних процесів в країні / М. С. Шкода // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. -- №7. – С. 52-55. 13. Шкода М.С. Теоретичний аналіз трактування поняття «проект розвитку» / М. С. Шкода // Економіка. — 2012. — № 623-626. — С. 158–161.

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тімакова Я.В. магістр

Київський національний університет технологій та дизайну

Анотація. На основі узагальнення наявних відомостей про проблеми функціонування, перспективи та основні напрямки розвитку, шляхи та способи підвищення конкуренто-спроможності підприємства.

Ключові слова: функціонування, ефективність, перспективи розвитку, шляхи реалізації.